

European Leader Association
for Rural Development
Brussels, www.elard.eu

FRENCH
PRESIDENCY
2023-2024

LEADER ja CLLD Euroopa poliitikas pärast 2027. aastat

Brusselsi deklaratsioon, detsember 2023

LEADER/CLLD tugevdamine pärast 2027. aastat

European Leader Association
for Rural Development
Brussels, www.elard.eu

European Leader Association
for Rural Development
Brussels, www.elard.eu

FRENCH
PRESIDENCY
2023-2024

Maaelu sidusrühmade deklaratsioon 2023. aasta Euroopa LEADER-kongressil

18. detsembril 2023 toimus Belgias Brüsselis Euroopa LEADER kongress. Sellel konverentsil osales 800 delegaati 38 riigist, kes esindavad ligikaudu 2600 LEADER kohaliku tegevusrühma Euroopas ja väljaspool Euroopat, ning maaeluvõrgustike, korraldusasutuste, Regioonide Komitee, Euroopa Komisjoni, Euroopa Parlamendi ning Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee esindajaid, et arutada maapiirkondade pikaajalist visiooni ja maaelu arengu poliitikat seoses LEADER/CLLD (kogukonna juhitud kohaliku arengu) rolliga. LEADER/CLLD tuleviku suhtes kiideti heaks järgmised seisukohad:

Maapiirkondade sidusrühmad

- rõhutavad ELi maaelu pikaajalise visiooni aastani 2040 fundamentaalset rolli, kuid avaldavad kahetsust kohustuslike eelarveridade ning paremate väljundite ja näitajate puudumise üle, mis rõhutaksid alt-üles lähenemisviisi eeliseid ja LEADERi potentsiaali paremat kasutamist järgmistes küsimustes: territoriaalse ühtekuuluvuse toetamine, rohe- ja digipöörde elluviimine, demograafilistele muutustega kohanemine, atraktiivne ruumiloome ja regionaalne planeerimine, toidujulgeolek, majanduslike võimaluste, kaupade ja teenuste pakkumine laiemale ühiskonnale, arendades heaolule keskenduvaid dünaamilisi kogukondi, edendades soolist võrdõiguslikkust, tagades paremat infrastruktuuri ja teenuseid. On hädavajalik tagada, et seda rahaliselt piisavalt toetatakse ja seda rakendatakse lihtsustatud viisil, nagu on kirjeldatud Euroopa Komisjoni aruandes ELi maapiirkondade pikaajalise visiooni rakendamise kohta ja olemasolevates ELi seiresüsteemides.

LEADER-CLLD rolli tugevdamine Euroopa poliitikates

- tervitavad integreeritud territoriaalse arengu lähenemisviisi tunnustamist ja strateegilist eesmärki "kodanikele lähedasem Euroopa" ning selle rolli aidata "tegeleda survega demokraatiale, suurendades omavastutust Euroopa poliitikate eest", nagu rõhutatakse Euroopa Komisjoni ühtekuuluvusaruandes ja Euroopa Komisjoni põllumajanduse ja maaelu arengu peadirektoraadi «LEADERi rakendamise kulude ja tulude hindamistoetusuringu» järeldustes. Asjakohase vastuse maapiirkondade kontekstile ja väljakutsetele võib leida kohapõhiste strateegiate tõhususe suurendamises, et tagada

European Leader Association
for Rural Development
Brussels, www.elard.eu

FRENCH
PRESIDENCY
2023-2024

ühetegevus aastaks 2050, ning kogukonna juhitud arengu kasutamise tõhustamises – see on meetod, mis on laialdaselt kasutusele võetud LEADER programmi rakendamise kaudu alates 1991. aastast.

LEADER on meetod, tööriist, millega juba väljakujunenud huvirühmad on tuttavad. See ei ole Euroopa fond, vaid Euroopa maaelu arengu filosoofia koos meetodi, programmeerimisvahendite ja põhiväärtustega: katsetamine, innovatsioon, võrgustike loomine, osalemine, koostöö, kapitaliseerimine ja heade tavade levitamine.

LEADER muudab **kohalikes piirkondades** nähtavaks Euroopa projekti eelised. See toob Euroopa igasse linna, igasse külasse ja kui seda õigesti rakendatakse, aitab see vähendada **euroskeptilisi tendentse**. LEADER on otsene tööriist, mis suudab võita rahulolematuse geograafia, nagu seda nähtust nimetatakse regionaalpoliitika peadirektoraadi 12. juuni 2023. aasta väljaandes.

- Taotlevad **kohalike tegevusrühmade tunnustamist** maapiirkondade oluliste partneritena ning nende aktiivset kaasamist riigiasutustesse ja institutsioonidesse läbivamal viisil. Kohalike tegevusrühmade märkimisväärne mõju ületab projektidest saadava lisandväärtuse. Kohalike tegevusrühmade lisandväärtust saab kõige paremini mõista nende kohaloleku kaudu territooriumidel ja võrgustikes kui inimestena, kellel on "jalad maas". Iga maapiirkond on ainulaadne ning pakub oma väärtusi ning võimalusi harida ja areneda. Kohalikud tegevusrühmad on ainulaadne ühenduslülid ühelt poolt Euroopa ja riikliku poliitika ning teiselt poolt territoriaalsete küsimuste vahel. Mitmetasandilise valitsemise tõhususe, aga ka uuenduslikkuse, vastupidavuse ja tugevuste parandamiseks on hädavajalik arvestada ka tegelike kohalike vajadustega, Euroopa kogukondade ulatusliku mitmekesisustamisega ning edendada maaelanike osalemist oma territooriumi arendamisel, muutes nad oma strateegiate omanikeks.

LEADER-CLLD jaoks uute rahastusvahendite väljatöötamine

- Taotlevad maaelu arendamiseks mõistlikke ja usaldusväärseid rahastusvahendeid lihtsustatud ja ühtlustatud Euroopa eeskirjade alusel mitut valdkonda hõlmava lähenemisviisiga ning **toetavad territoriaalseid ja fondidevahelisi lähenemisviise**, mis põhinevad kogukonna juhitud kohaliku arengu ja LEADER-i aluspõhimõtetel, et suurendada Euroopa Liidu üldist rahalist panust maaelu arengule. Sel eesmärgil soovime uurida mitmeid võimalusi:
 - Kui otsustatakse kasutada rahastamist **multifondide lähenemise kaudu**, tuleb seda lihtsustada ja muuta see kõigile liikmesriikidele kohustuslikuks.
 - Kui otsustatakse kasutada otse **ELi poolt juhivat programmi**, peab see tagama Euroopa ja kohaliku tasandi lähenemise, kohalike tegevusrühmade autonoomia ja nähtavuse ning **alt-üles lähenemisviisi põhimõtte** kasutamise.

European Leader Association
for Rural Development
Brussels, www.elard.eu

FRENCH
PRESIDENCY
2023-2024

- Kui otsustatakse kasutada **uut kohalikule maaelu arengule pühendatud fondi**, peab see olema piisava mahuga, vähemalt 10% varade kaitse skeemiga tagatud ja indekseeritud. Komisjoni uuringu tulemuste kohaselt on LEADERil ÜPP raames maapiirkondade arengu pikaajalise visiooni eesmärkide saavutamisel kõige olulisem roll. LEADER/CLLD alt-üles lähenemisviis vajab seetõttu piisavat rahalist alust ja iga fondi kohustuslikku panust.

LEADER-CLLD lihtsustatud raamistik

- Kutsuvad üles looma **lihtsustatud raamistikku** ja paremaid **töötingimusi** ning soovivad tungivalt, et komisjon, samuti nõukogu ja Euroopa Parlament kui kaasseadusandjad võtaksid tugeva juhirolli rakendus- ja haldusmenetluste lihtsustamisel ja konsolideerimisel nii palju kui võimalik. Paindlikkus ja lihtsustamine on vajalikud tagamaks, et nõuded on kooskõlas kulukohustustega. LEADERi ja CLLDga kaasnev suur bürokraatia kahjustab nii kohalike tegevusrühmade kui ka ELi mainet. Kõik tasandid, eriti riikide valitsused, peavad võtma vastutuse CLLD rakendamise lihtsustamise eest lõppkasutajate jaoks. CLLD haldamise süsteemide loomisel tuleb arvestada kohalike tegevusrühmade võrgustike arvamusega. Erinevates Euroopa maapiirkondades on samasugune vajadus poliitivate rakendamist lihtsustada, eriti LEADER-CLLD projektide puhul. Ehkki lihtsustamisest sageli räägitakse, takistab selle tegelikku saavutamist ülemäärane reguleerimine ja koostöö puudumine.

Hakkame mõtlema LEADER-CLLD tulevikule

- Kutsuvad Euroopa Komisjoni, teisi Euroopa institutsioone ja liikmesriike üles tegema kõik oma jõupingutused LEADER/CLLD raamistiku läbivaatamiseks, reformides Euroopa struktuuri- ja investeerimisfonde 2027. aasta järgseks programmiperioodiks.
- Kutsuvad Euroopa Komisjoni, teisi Euroopa institutsioone ja liikmesriike üles võtma arvesse kohalike tegevusrühmade rikkalikke ja väärtuslikke kogemusi.

**European Leader Association
for Rural Development**
Brussels, www.elard.eu

**FRENCH
PRESIDENCY**
2023-2024

See pöördumine on inspireeritud 2. detsembri 2021. aasta Halmstadi deklaratsioonist, mis võeti vastu konverentsi "LEADER 30" ajal; 23. novembri 2016 Tartu deklaratsioonist, mis võeti vastu ELARDi korraldatud konverentsil „LEADER/CLLD uuendamine aastaks 2020+ Tähistame LEADERi 25. aastapäeva Euroopas!” ning 2023. aasta septembris Sigüenzas, Hispaanias, toimunud konverentsist.

ELARD on üleeuroopaline ühendus, mis koondab 32 riiklikku võrgustikku, sealhulgas Euroopa Liidu naaberriike, kes on omaks võtnud ja rakendavad LEADER metoodikat kogukonna juhitud kohalikuks arenguks. Need 32 riiklikku võrgustikku esindavad 29 riiki ja ligi 2600 maapiirkonda, mis on koondunud kohalikeks tegevusrühmadeks.

Ühing töötab aktiivselt selle nimel, et LEADER-lähenedamine Euroopa otsustajate seas paremini tuntuks saaks, et tagada selle rahastamine Euroopa maaelu arengu poliitikas. See toetab kogukonna juhitud kohalikku arengut (era- ja avalik-õiguslike osalejate võrgustike loomise, heade tavade levitamise, uuenduslike tegevuste toetamise, üleeuroopalise koostöö jne kaudu) ning esindab LEADERi kohalike tegevusrühmade huve riikide valitsustes ja Euroopa institutsioonides.

